

Uwagi o krajowych Ryjkowcach II.¹⁾
Über die heimischen *Curculionidae* (Col.).

podał

S. SMRECZYŃSKI.

Materiał, służący za podstawę do obecnych uwag, otrzymałem częściowo z Muzeum im. Dzieduszyckich dzięki uprzejmości Dra Kinela. — Prof. J. Stach, dyrektor Muzeum Fizjograficznego Polskiej Akademii Umiejętności, pozwolił mi również korzystać ze zbiorów Komisji Fizjograficznej. Obu tym Panom składam serdeczne podziękowanie za ułatwienie mi pracy.

Otiorrhynchus poianae Pen. Coleopt. Centralbl. I, p. 317 (1927). Worochta, leg. Stöckel, 1 ok., Gorgany, kilka okazów, leg. Trella. Mimo pewnej niezgodności okazów tych z opisem Peneckiego sądzę, że należy je odnieść do wymienionego gatunku. Niezgodność dotyczy przedewszystkiem pokrycia łuskami, które według Peneckiego są bardzo drobne jak u *O. proximus* i zgęszczają się w drobne plamki, natomiast niektóre z wymienionych okazów mają łuski znacznie większe, okrągławe, brunatne, co przy mniejszej tendencji tworzenia plam nadaje owadom wygląd jednostajnie brunatny i zbliża je przez to bardzo do *O. rhilensis* Strl. = *leonhardi* Reitt. Jednak nieliczny materiał, jaki mam do dyspozycji, wykazuje, że cechy wymienione są bardzo zmienne, bo łuski mogą się redukować w znacznym stopniu, a wtedy występuje od razu zgęszczanie ich w plamy i owad przybiera wygląd zbliżający się znacznie do *O. proximus*. Odstające włoski są silnie rozwinięte, długie, ciemne albo jasne, różnie szerokie i w większości zwięzają się ku szczytowi, przybierając kształt wysokich trójkątów. Rzeźba pokryw jest bardzo podobna do *O. proximus*, w czym okazy te różnią się również nieco od opisu Peneckiego. Mimo podanych różnic sądzę, że okazy te należy zaliczyć do *O. poianae* dlatego, ponieważ cecha najbardziej stała tzn. wygląd odstających włosków zgadza się dobrze z opisem, a niezgodność co do charakteru łusek odnosi się do

¹⁾ Część I. Polskie Pismo Entom., T. VII, 1928, p. 75.

cechy, która, jak wskazuje mój materiał, jest bardzo zmienna. Nie jest jednak wykluczone, że przy obszerniejszym materiale forma opisana może się okazać odrębną gatunkowo.

Nie ulega dla mnie wątpliwości, że *O. leonhardi* podany z Karpat wschodnich odnosi się do tej formy. Prawdziwy *O. leonhardi* znany jest z Bośni (Bjelasnica, alp.), Dalmacji i zach. Kaukazu.

Otiator. coarctatus Strl. Dotychczas znany tylko ze Lwowa, gdzie Dr Smulikowski zbierał go licznie w ogrodach w mieście. 3 okazy znalazłem w Rytrze.

Argoptochus periteloides Fuss. W zbiorach Muzeum im. Dzieduszyckich znajduje się 1 ok. z Ratyszczu koło Brodów 10 VI, oznaczony jako *Phyllobius cinereus*. Znany z Bukowiny, Siedmiogrodu i Sławonii.

Barypithes gabrieli Pencke. Białowieża, w parku pałacowym licznie w lipcu 1927, Podhorce — ogród, 12 V 11, Lwów — Żel. Woda 24 V 1931 (Muz. Dzied.), Kraków, w ogrodzie botanicznym Studium rolniczego zbierany bardzo licznie przez Dra Zabłockiego z końcem maja. Gatunek ten trzyma się głównie ogrodów i parków i zastępuje w Europie środkowej i wschodniej *Barypithes pellucidus*, gatunek wyłącznie zachodnio-europejski. Zewnętrznie oba gatunki różnią się nieznacznie, głównie budową przedplecza u ♂, które u *B. pellucidus* jest szersze, spłaszczone silniej i przez to tarczowate. Z tego powodu sądziłem pierwotnie, że *B. gabrieli* jest tylko rasą wschodnią *B. pellucidus* tem bardziej, że okazy z okolic Berlina stanowią do pewnego stopnia przejście do naszych, jednak budowa narządów kopulacyjnych jest wyraźnie odmienna. *B. pellucidus* należy skreślić z naszej fauny.

Omius hanaki Friv. 1 ok. tego gatunku uważanego za typowy dla Karpat wschodnich znalazł mój ojciec na Turbaczu (Gorce) 10 VIII. Okaz ten ma boki przedplecza silniej rozszerzone i przewężenie u jego podstawy dużo silniejsze, co mu nadaje nieco odmienny wygląd. Również szeregi punktów na pokrywach są silniej wgłębione, a interstitia lekko wypukłe.

Trachyploeus laticollis Boh. Podany przezemnie poprzednio, należy skreślić z naszej fauny. Okazy, które uważałem za ten gatunek, należą wszystkie do *Tr. angustisetulus* Hansen (Ent. Meddelelser, 1915, p. 329), który jednak, jak

to już udowodnił A. Hustache (Bull. Soc. Ent. France 1930, p. 192), nie da się oddzielić gatunkowo od *Tr. bifoveolatus*.

Tr. ventricosus Germ. Ten bardzo charakterystyczny gatunek znalazł dyr. Gottwald w Żerebkach Szl. p. Skalat 9 VI 1929. Znany pozatem z Siedmiogrodu, Węgier i Serbji. Penecke nie podaje go z Bukowiny.

Liosoma bosnicum Dan., det. Penecke. Kilka okazów złowiłem czerpakiem przy drodze w Ardżeluży k. Worochty. Gatunek rozmieszczony w górach Bośni i Siedmiogrodu. Według Daniela (Münch. Kol. Zeitschr., III, p. 132) wszystkie siedmiogrodzkie stanowiska *L. concinnum* odnoszą się do tego gatunku, a zapewne to samo tyczy się i naszych stanowisk *L. concinnum* (Katalog Łomnickiego — Karpaty).

Smicronyx reichi Gyll. 2 ok. znalazłem czerpakiem w Zaleszczykach 8 VII 1926 obok toru kolejowego.

Smicr. coecus Reich. W zbiorach Muz. Dzieduszyckich i moich znajdują się okazy z: Kasowej Góry, Dobrowlan i Obizowej (leg. Dr Kinel). Gatunek na ogół rzadko u nas spotykany.

Bagous frivaldszkyi Tourn. 1 ok. znalazłem we wsi Molodylczyce, ok. 35 km. na wschód od Pińska. Gatunek ten znany jest z Turcji, Węgier, Siedmiogrodu i Marchji Brandenburskiej, gdzie w okolicach Berlina jest nawet pospolitszy od pokrewnego *B. cylindrus* Payk.

Bagous claudicans Boh. Dębники 19 V, Zwierzyniec 29 VI 3 VIII, kilka okazów nad małemi zbiornikami wody na gliniastym gruncie. Gatunek ten oznaczano zapewne jako *B. frit*, który żyje w Danji, Niemczech północnych i Francji północnej i jest bardzo rzadki. Występowanie jego u nas jest bardzo prawdopodobne, jednak nie widziałem dotąd ani jednego okazu z Polski.

B. longitarsis Thoms. Uważany za synonim *B. claudicans* Boh. (Catal. Coleopt. Europae) lub *subcarinatus* Gyll. jest formą zupełnie odrębną, bardzo rzadką, znalezioną w Szwecji, Danji, Niemczech północnych. Dr Kinel znalazł 1 ok. w Janowie pod Lwowem 4 VI 1921, ja 1 ok. na Zwierzyńcu pod Krakowem 3 VII 1918.

Należy tutaj zaznaczyć, że w całej grupie ryjkowców niema drugiego rodzaju, który byłby równie chaotycznie trak-

lowany w literaturze jak *Bagous*. Synonimika przedstawia tu istny labirynt, który podjęli się wyjaśnić na podstawie zbadania wszystkich istniejących jeszcze typów H. Wagner i Dr Neresheimer w Berlinie. Rewizja ta, z której dotychczas opublikowano jedynie fragmenty w *Coleopt. Centralblatt*, opóźnia się i nie jest wykluczone, według informacji jednego z autorów, że wogóle nie wyjdzie.

Ceutorrhynchidius barnevillei Gren. U nas na ogół rzadki, żyje na *Achillea millefolium*. Nowe stanowiska: Łukawica p. Lesko 25 VIII 26 leg. Dr Kinel, Kasowa Góra, Hołosko, Chelmek k. Oświęcimia (mój zbiór). W okolicach Berlina dużo częstszy.

Ceut. hassicus Schlitz. Podany ostatnio przez Kuntzego z Trembowli (Kosmos, T. 57, 1932), jest w okolicach Krakowa niezbyt rzadki i żyje najprawdopodobniej na *Plantago*. Gatunek ten jest na ogół bardzo rzadki i mało znany. Penecke podał go z Bukowiny, pozatem znany jest z Niemiec i Węgier. *Ceut. hystrix* Perris, podany w katalogu Łomnickiego z Galicji wschodniej, odnosi się do tego gatunku, jak widać z 1 ok. ze zbiorów Muz. im. Dzieduszyckich z kartką *hystrix*, napisaną prawdopodobnie przez Reittera i może być śmiało skreślony z naszej fauny, bo prawdziwy *hystrix* żyje wyłącznie na półwyspie iberyjskim i w poł. Francji.

Ceutorrhynchus apicalis Gyll. Gatunek rzadki, jedyne okazy, jakie widziałem z Polski, otrzymałem od dyr. Gottwalda z kartką: Baranowicze, VIII 1927, leg. Mikołajewski. Żyje we Francji na *Heracleum spondylium*.

Ceut. virgatus Gyll. Podany przez Kuntzego l. c.; zbierałem go na Kasowej Górze, Dr Kinel znalazł kilka okazów w Łuczyńcach p. Rohatyn, 22 V 1927.

Ceut. nubeculosus Gyll. Podany również przez Kuntzego, 1 ok. znalazłem w Dobrowlanach, w lipcu 1922. Na podstawie okazu, jaki otrzymałem od H. Wagnera, mogę wnosić, że gatunek ten został przez Peneckiego podany w spisie ryjkowców Bukowiny jako *C. uniformis* Gyll. Oznaczenie moje oparłem na porównaniu z okazami (3) oznaczonymi jako *nubeculosus* i var. *gyllenhali* Fst. przez Schultzego w zbiorach muzeum w Budapeszcie; jednak wobec zupełnej prawie identyczności opisów Gyllenhala pomyłka

nie jest tu wykluczona. Według Peneckiego oba gatunki (t. j. *virgatus* i *nubeculosus*) żyją na *Phlomis tuberosa*.

Ceut. albosignatus Gyll. Kilka okazów znalazłem w Ujeździe k. Krakowa w czerwcu 1931 na *Lithospermum arvense*.

Ceut. hungaricus Bris. Podany przez Kuntzego l. c.; dyr. Gottwald znalazł kilka okazów w Żezawie k. Zaleszczyk 2 VI 1929.

C. austriacus Bris. 3 ok. znalazłem na *Nonnea pulla* 12 VI 1932 na wapiennym wzgórzu w Chelмку k. Oświęcimia. Jest to u nas najdalej na zachód wysunięte stanowisko tego gatunku.

C. paszlauskiji Kuthy. Kasowa Góra leg. Dr Kinel i ja, Łuczyńce p. Rohatyn 22 V 1927 leg. Dr Kinel, Ostrowiec k. Obertyna 19 V 1931 leg. Dr Kuntze. Znany poza-tem z Austrii, Węgier, Rosji południowej i Turcji.

C. millefolii Schlitz. W zbiorach Muz. im. Dzieduszyckich znajduje się 1 ok. z dawnych lat z kartką Rybaki 22 VII (obecnie w obrębie Krakowa). Jest to dopiero drugi okaz znany mi z Polski, pierwszy znalazłem również pod Krakowem. Według obserwacji Künne-manna gatunek ten żyje w północnych Niemczech na *Tanacetum*.

C. inhumeralis Schlitz. Dyr. Gottwald znalazł kilka okazów w Czerterzu k. Podwysokiego 13 VI 1926 i w Popieliszce p. Brzeżany 23 V 1928, ja 1 ok. na Kasowej Górze 28 V 1928. Biologia tego rzadkiego gatunku znanego z Bukowiny, Siedmiogrodu, Bośni i północnej Hiszpanji, jest zupełnie nieznana.

C. buniadis Pen. Podany ostatnio przez Kuntzego; 1 ok. znalazłem w Dobrowlanach w lipcu 1921.

C. curvirostris Schlitz. 1 ok. złowiłem czerpakiem na Kasowej Górze 28 V 1928.

C. coerulescens Gyll. Pychowice k. Krakowa w maju i czerwcu zebrałem w kilku po sobie idących latach łącznie kilkanaście okazów na *Lepidium draba*. Obecnie miejsce to zostało zniszczone. Künne-mann w swem studjum nad gatunkami z grupy *chalybaeus* Germ. (Entom. Mitteil. Bd. IX. 1920, p. 70) uważa niesłusznie gatunek ten za synonim do *chalybaeus* Germ. Kün. (= *moguntiacus* Schlitz). *Coerulescens* jest dużo bardziej zbliżony do *pectoralis* Wse, ma jego kształt i kolor, ale boki meso- i metasternum są owłosione rzadko jak

i reszta ciała, a nie odbijają od otoczenia jak u *pectoralis*. *Coerulescens*, którego specyficzność gatunkową uznał już Schultze, a ostatnio A. Hustache w swej monografii ryjkowców francuskich, jest gatunkiem mało znanym i bardzo rzadkim. Znane stanowiska: Francja — kilka miejscowości, Niemcy środkowe.

Baris picicornis Mrsh. W zbiorach Muz. im. Dzieduszyckich znajdują się pod tą nazwą 2 okazy, 1 z kartką: Halicia J. Mazurek, drugi Hołdy k. Brodów 8 VI. Należą one oba do zupełnie innego gatunku spokrewnionego blisko z *B. nivalis* Bris. z Alp nadmorskich, Pirenejów i Hiszpanji, być może nieopisanego jeszcze. Według uprzejmej informacji Dra Kinel'a, w rękopisie Katalogu Łomnickiego *B. picicornis* został podany za Rybińskim z Tarnopola: prócz tego zanotowany jest Śląsk (Paskow) i Prusy. Ponieważ dwie ostatnie daty są nieaktualne dla dzisiejszych granic, a w zbiorze Rybińskiego okazów dowodowych nie mogłem odszukać, sądzę, że gatunek ten można skreślić z naszej fauny.

Anthonomus sorbi Germ. W zbiorze Kotuli znajduje się kilka okazów z Przemyśla. Gatunek na ogół rzadki, znany z Europy środkowej i Szwecji.

A. pruni Desbr. Według Bedela i Hustache'a nie jest to odrębny gatunek, a tylko odmiana, charakteryzująca się nieco gładszym ryjkiem i większymi wymiarami. U nas przeważa w południowo-wschodniej Polsce.

A. humeralis Panz. Gatunek ten wydaje mi się wątpliwy. Okazy, które jako ten gatunek otrzymałem od H. Wagnera i które pochodzą z Marchji Brandenburskiej, skąd według wymienionego autora gatunek ten został opisany, różnią się przede wszystkim wymiarami mniejszymi i, co za tem idzie, słabszym wykształceniem wszystkich cech. Ząbek na udach ostatniej pary nóg jest bardzo mały ale wyraźny, wbrew charakterystyce Reittera. Dr Kuntze znalazł w Żezawie k. Zaleszczyk 5 VI 1932 1 ok., u którego ząbka na udach ostatniej pary w zupełności brak, ale cecha ta robi wrażenie zmiennej, ponieważ posiadam z pod Krakowa jeden okaz, który poza nieznacznie mniejszymi wymiarami nie różni się niczem od *A. pomorum*, a uda ostatniej pary ma również nieuzębione. Wydaje mi się bardzo prawdopodobnem, że *humeralis* jest tylko formą

karłowatą *A. pomorum*; wśród *Anthonomus*ów formy takie karłowate spotyka się często np. u *A. inversus* Bed., *pyri* Kollar (= *cinctus* Koll.), *pedicularius*, *rufus*. Do rozstrzygnięcia definitywnego tej kwestji trzeba by mieć znacznie obszerniejszy materiał, niż mam do dyspozycji i przedewszystkiem typy.

A. humeralis Panz. (?), którego z podanych powyżej powodów nie oddzielałem od *A. pomorum*, widziałem w zbiorze Mączyńskiego z następujących miejscowości: Natolin, Mrozy, Saska Kępa. Okazy te są albo identyczne z okazami z Marchji albo do nich bardzo podobne.

A. curtus Faust. Gatunek ten mało znany i pomijany w większości podręczników do oznaczania, uważałem dawniej za *A. humeralis* i jako taki podałem go w spisie zbioru Mączyńskiego. Z wyglądu gatunek ten przypomina nieco *A. pomorum*, ale przedplecze jest znacznie szersze, na bokach dużo silniej zaokrąglone; boki przedplecza i przedniej części pokryw aż po poprzeczną przepaskę, są dość gęsto białe owłosione, przepaska odbija silnie od otoczenia. Typy Fausta pochodziły z Mińska. W Polsce gatunek ten jest szeroko rozmieszczony ale rzadki. Widziałem pojedyncze okazy z następujących miejscowości: Jabłonna 21 VI 1893, Mrozy 9 VI 1895 (zbiór Mączyńskiego), Kraków 1 VI — oznaczony jako *spilotus* — Muz. Dzieduszyckich, Przemyśl, w zbiorze Kotuli, oznacz. jako *sorbi*. Według jednego okazu jaki posiadam ze zbioru H. du Buyssona jest prawdopodobne, że *Ant. faillae* Desbr., opisany z Sycylii, jest synonimem tego gatunku.

Anth. undulatus Gyll. Gatunek bardzo rzadki, podany przez Łomnickiego ze Śląska; znalazłem 1 ok. w Grodkowicach, 5 V 1918 czerpakiem w lesie.

Bradybatus kellneri Bach. 1 ok. o pokrywach zupełnie czarno zabarwionych znalazłem koło Krakowa w Dubiu 6 V 1928.

Tychius gabrieli Pen. 1 ok. złowiłem czerpakiem na wzgórzu wapiennem w Chełmku k. Oświęcimia 12 VI 1932.

Sibinia tibialis Gyll. 2 ok. złowiłem czerpakiem na słonecznem wzgórzu wapiennem w Pychowicach k. Krakowa 11 VI 1920. Rzadki gatunek, znany z Rosji południowej i Węgier, z Bukowiny i Siedmiogrodu dotychczas nienotowany.

Sib. guillebeaudi Desbr. znana z Szwajcarii (Wallis) i z Francji, jest prawdopodobnie synonimem tego gatunku.

Sib. nigratarsis Desbr. (= *rumelica* Tourn.) Łuczyńce p. Rohatyn, 22 VI 1926 leg. Dr Kinel 1 ok. Znana z Rosji połudn., Węgier i Niemiec (Turyngja, Marchja Brandenburska).

Orchestes s. g. *Pseudorchestes*. Z grupy tej znajdują się u nas 3 gatunki adzwyczaj do siebie podobne, a tem trudniejsze do odróżnienia, że w kluczach zazwyczaj używanych, podawane są cechy zmienne, które często uniemożliwiają rozpoznanie gatunku. Zestawienie gatunków tej grupy dał Reitter w Wiener Entom. Zeitung 30, 1911, p. 279, ograniczając się jedynie do bardzo krótkich djagnoz, które nie dają pewności należytej interpretacji poszczególnych gatunków, zwłaszcza jeżeli się zważy ich nadzwyczajne podobieństwo. Nasze gatunki można rozróżnić po cechach podanych poniżej, przyczem zaznaczam, że nie mam absolutnej pewności, czy formy, które uważam za *persimilis* a zwłaszcza *cinereus*, są niemi w istocie.

O. pratensis Germ. Największy, bardziej czarny od innych z powodu rzadkości i cienkości białawego owłosienia, uda ostatniej pary nóg silnie rozszerzone, na tylnym brzegu tworzą tępy ząb; golenie ostatnie na przednim brzegu w szczytowej połowie wyraźnie wygięte ku przodowi i rozszerzone maczugowato. Stopy ciemne, penis na końcu silnie zaostroszony. Wszyscy prawie autorzy podają, że włoski strony górnej ciała są proste i cienkie. Odnosi się to do większości wypadków, jednak trafiają się między zwykłemi włosami i bardzo cienkie, rozdwojone na końcu łuski, które u niektórych okazów stają się dużo szersze, upodabniając przez to nieco owłosienie do *O. cinereus*. Gatunek ten jest jedynym, który występuje w zachodniej Polsce, tu miejscami nierzadko (Grodkowice), ale trafia się pojedynczo i we wschodniej Małopolsce.

O. persimilis Reitt. Zewnętrznie można go odróżnić od poprzedniego tylko po nogach ostatniej pary, które mają uda rozszerzone wprawdzie ale bez ząbków i golenie prawie proste, w szczytowej połowie rozszerzające się nieznacznie tylko i stopniowo. Pozatem ciało jest nieco smuklejsze, ryjek nieco regularniej skrzywiony, bardziej gładki w części szczytowej, przedplecze jest na bokach bardziej zaokrąglone, rożki i stopy są nieco jaśniejsze, włoski są szersze. Wszystkie podane cechy

wobec zmienności *O. pratensis* nie uprawniałyby jeszcze do uważania tej formy za odrębny gatunek, gdyby nie penis zbudowany całkiem odmiennie. Zwęża się on u tego gatunku nieco ku końcowi, który jest szeroko zaokrąglony. Występuje na Podolu i Opolu, widziałem okazy z Kasowej Góry, Salówki obok Jagielnicy, Dżwinogrodu nad Dniestrem (leg. Dr. Kuntze), Łuczyniec p. Rohatyn (leg. Dr. Kinel).

O. cinereus Fahr. Mniejszy od obu poprzednich, różni się pozatem głównie odmiennym kształtem ciała, krótszemi pokrywami i krótszem, węższem w stosunku do pokryw przedpleczem oraz owłosieniem znacznie gęstszem, bo przeważają łuski mniej lub bardziej szerokie, rozdwojone na końcu. Dzięki temu owad ma wygląd bardziej szary. Stopy są jaśniejsze, również końcowe części goleni są żółtawo-czerwono zabarwione. Nogi wyraźnie krótsze, golenie ostatniej pary prawie proste, podobnie jak u *O. persimilis*. Penis zbudowany podobnie jak u *O. pratensis*, ale wyraźnie cieńszy, bardziej zaostrozony. Gatunek ten spotykałem tylko na południowej krawędzi Podola, na zboczach doliny Dniestru.

Miarus longirostris Gyll. Pod nazwą tą podałem w wykazie Mączyńskiego *Miarus graminis*. Gatunek uważany u nas zazwyczaj za *longirostris* (ryjek ♀ bardzo długi, całkiem prosty), żyjący na Podolu, jest wątpliwy i wymaga wyjaśnienia.

Cionus nigritarsis Reitt. 1 ok. tego gatunku podanego przez Tenenbauma z Pienin i Rytra znalazłem w Białym k. Dobrej pod Limanową w lipcu 1932. Dotychczas znane stanowiska ograniczają zasięg tego gatunku u nas do małej wyspy, obejmującej Pieniny i ich najbliższe otoczenie. Poza Polską rozmieszczony szeroko w Europie środkowej.

Nanophyes sahlbergi Sahlb. Podany przez Łomnickiego ze Śląska; gatunek bardzo rzadki, 3 ok. znalazłem koło Krakowa na Dębnikach 29 V 1917.

Nan. brevis Boh. Podany przez Łomnickiego bez bliższego określenia pochodzenia; widziałem dotąd okazy, pochodzące wyłącznie z południowego Podola (okolice Mielnicy).

Magdalis mixta Desbr. 4 ok. znalazłem w Krzywczych pod Lwowem 10 VI 1928 na jarzębinie, w zbiorach Muz. Dzieduszyckich znajduje się 1 ok. z kartką 10 VI K, co według informacji Dra Kinela może oznaczać Krzywczyce lub

Kraków. Gatunek bardzo podobny do *M. barbicornis* Latr. i zapewne część naszych stanowisk tego ostatniego odnosi się do *mixta*. W całej Europie środkowej.

Magd. quercicola Wse. 1 ok. w zbiorach Muz. Dzieduszyckich oznacz. jako *flavicornis* z kartką Lwów, strzelnica miejska 5 VI. Podany w katal. Łomnickiego tylko z Śląska, rozmieszczony zapewne u nas znacznie szerzej.

Apion stolidum Germ. Gatunek rzadki, wszystkie dotychczas znane mi okazy z Polski pochodzą z pod Krakowa (mój zbiór, Muz. Dzied.).

A. armatum Gerst. Gatunek bardzo rzadki; kilkanaście okazów znalazłem w Grodkowicach, na wielkiej polanie w lesie niepołomickim w końcu czerwca i pierwszych dniach lipca. Żyje na różnych gatunkach rodzaju *Centaurea*.

A. macrorrhynchum Eppelsh. det. H. Wagner. Kilka okazów znalazłem w Salówce k. Czortkowa 11 VII 1926 na *Echinops sphaerocephalus*. Stanowisko powyższe jest niezwykle interesujące, ponieważ według informacji H. Wagnera gatunek ten jest znany tylko ze wschodniej części basenu morza Śródziemnego, z Grecji, Cypru i Sporadów.

A. fulvirostre Gyll. Kilka okazów znalazł Dr Kinel w Chudykowcach k. Mielnicy 25 VII 1925 na *Althaea officinalis*. Znany z całej Europy południowej.

A. oblivium Schilsky. Podany przez Tenenbauma z Zaleszczyk; zbierałem go również w Dobrowlanach k. Zaleszczyk, w zbiorach Muz. Dzieduszyckich znajduje się kilka okazów z Hołoska 6 VIII; gatunek ten jest bardzo podobny do *A. atomarium*. Pragnę tutaj zaznaczyć, że według zgodnej opinii trzech znawców Apionów H. Wagnera, A. Schatzmayra i A. Hoffmanna, trafiają się zwłaszcza w grupie *A. atomarium*, *oblivium*, *hoffmanni* mieszańce międzygatunkowe.

A. hoffmanni H. Wagn. nom. nov. (= *parvulum* Rey). Najmniejszy z naszych Apionów, żyje na macierzance w okolicach górskich i podgórskich. Mam okazy z Poręby Wielkiej w Gorcach, okolic Tuchowa i Krakowa. Nie ulega żadnej wątpliwości, że *A. serpyllicola* Desbr., podawany w naszych katalogach, odnosi się do tego właśnie gatunku. Prawdziwy *A. minutissimum* Rosenh. = *serpyllicola* Wenck. Desbr.

żyje we Francji środkowej i południowej, Lombardji, Hiszpanji i półn. Afryce (v. *tunicense* Desb.) (vide A. Hoffmann, Annales de la Soc. Ent. de France, t. 98, 1929).

A. velatum Gerst. W Wierchowiu k. Ojcowa, na wa-piennem wzgórzu zarośniętem krzakami na *Helianthemum* dość licznie od maja do września. Mimo, że w najbliższej oko-licy znajduje się sporo podobnych skałek o identycznej roślin-ności, gatunku tego nie odszukałem nigdzie więcej. Najbliższe znane mi stanowiska leżą pod Wiedniem i Budapesztem. Dane odnoszące się do występowania u nas *A. aciculare*, którego dotąd nie widziałem z Polski, mogą stosować się do *velatum*.

A. sundevalli Boh. 1 ok. w zbiorach Muz. Dzieduszyckich, z kartką Lwów-Snopków 25 VI.

Zusammenfassung.

Es werden für Polens Fauna neue Arten angegeben, so-wie manche ältere Angaben berichtigt. Als neu werden ange-führt: *Argoptochus periteloides* Fuss., *Trachyphloeus ventrico-sus* Germ., *Liosoma bosnicum* Dan., *Smicronyx reichi* Gyll., *Bagous frivaldszkyi* Tourn., *claudicans* Boh., *longitarsis* Thomps. sp. pr., *Ceutorrhynchus paszlauszkyi* Kuthy, *inhumeralis* Schlitz, *coerulescens* Gyll., *Anthonomus sorbi* Germ., *curtus* Faust, *Sibinia tibialis* Gyll., *nigritarsis* Desbr., *Orchestes persimilis* Reitt., *Magdalis mixta* Desbr., *Apion macrorrhynchum* Epp., *fulvirostre* Gyll., *velatum* Gerst.

Die bisher für Polen angegebenen Arten: *Otiol. leonhardi* Reitt., = *O. poianae* Penecke, *Barypithes pellucidus* Boh. = *gabrielii* Pen., *Trachyphloeus laticollis* Boh. = *angustise-tulus* Hansen = *bifoveolatus* Beck., *Ceutorrhynchidius hy-strix* Perr. = *hassicus* Schlitz, *Apion serpyllicola* Desbr. = *hoffmanni* H. Wagn. nom. nov. (= *parvulum* Rey). *Baris picicornis* Mrsh. ist aus Polens Fauna zu streichen. Die von Czarnohora und Gorgany stammenden Exemplare, welche als *O. poianae* bestimmt wurden, weichen in mancher Hinsicht von Beschreibung ab. Die Beschuppung ist bei den polnischen Exem-pl. stark variabel, manchmal dicht geschlossen und besteht aus gleichförmigen, ziemlich grossen, rundlichen Schuppen. Die Beborstung dagegen entspricht der Beschreibung sehr genau.

Barypithes gabrieli, welcher äusserlich dem *B. pellucidus* recht ähnlich sieht, besitzt einen anders gebauten Penis, was in der Artdiagnose nicht erwähnt wurde. Es erscheint dem Verf. wahrscheinlich, dass *Anthonomus humeralis* eine Zwergform des *A. pomorum* bildet, da auch sonst in dieser Gattung die Zwergformen oft vorkommen (*A. inversus*, *pyri* Kollar (= *cinctus* Koll.), *pedicularius*, *rufus*). Wenigstens war es dem Verf. unmöglich sichere Unterscheidungsmerkmale zwischen den märkischen *humeralis* und sehr kleinen Exemplaren des *pomorum* von Polen zu finden.

Nach dem vorliegenden, recht spärlichen Material, ist es nicht ausgeschlossen, dass *Anthonomus faillae* Desbr. synonym von *A. curtus* Faust., *Sibinia guillebeaudi* Desbr. synonym von *S. tibialis* Gyll. ist. *Orchestes persimilis* Reitt., äusserlich dem *O. pratensis* ungemein ähnlich und nur an dem Bau der hinteren Beine unterscheidbar, besitzt einen ganz anders gebauten Penis, welcher an der Spitze breit abgerundet ist, während derselbe bei *O. pratensis* stark zugespitzt erscheint.